

गण्डकी प्रदेश सरकार
सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय
स्वास्थ्य निर्देशनालय
स्वास्थ्य कार्यालय पर्वत

कुश्मा, नेपाल

वर्ष: २

अंक: ६

महिना: ६

श्रावण २०८१

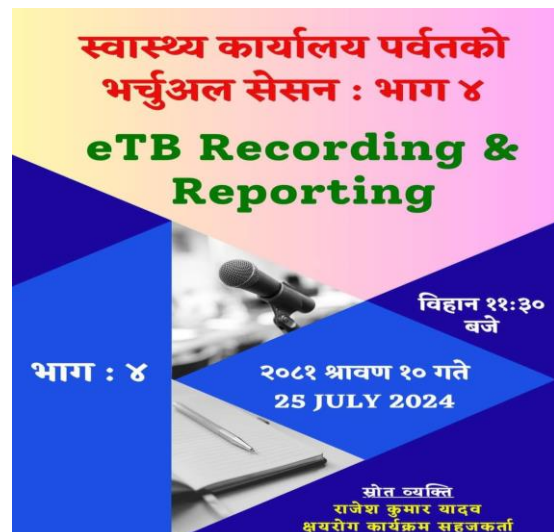
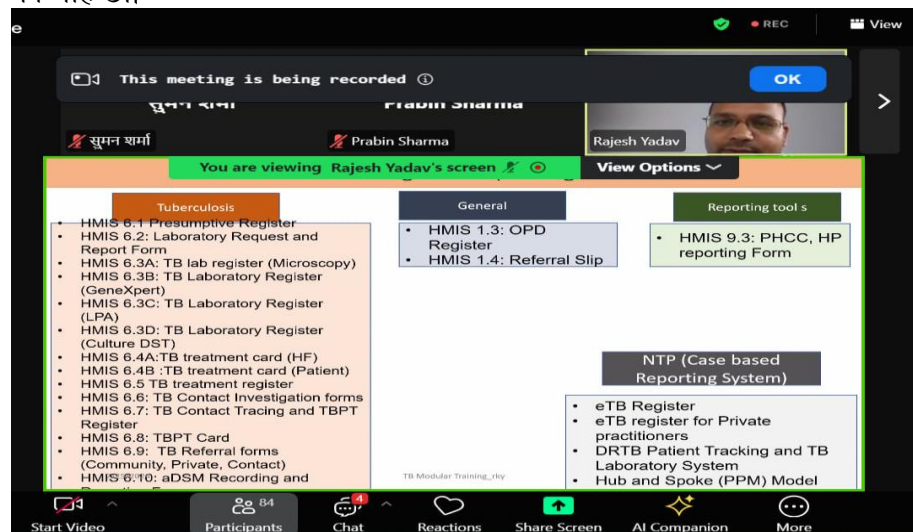
हार्दिक बधाई: आमा कार्यक्रमकी फोकल पर्सन आमा

स्वास्थ्य कार्यालय पर्वतमा कार्यरत पब्लिक हेल्थ नर्स सुमन शर्मालाई पुत्र लाभ भएकोमा आमा तथा बच्चाको सु-स्वास्थ्यको लागि कामना सहित स्वास्थ्य कार्यालय पर्वत परिवारको तर्फ बाट हार्दिक बधाई तथा सुभकमना व्यक्त गर्न चाहन्छौं।

मासिक भर्चुअल सेसन भाग ४ अन्तर्गत "eTB Recording & Reporting"

स्वास्थ्य कार्यालय पर्वत द्वारा शुन्य लागतमा शुरु भएको मासिक भर्चुअल सेसन भाग ४ अन्तर्गत २०८१ श्रावण महिनाको सेसन "eTB Recording & Reporting" शिर्षकमा सम्पन्न भएको छ। उक्त सेसनको संचालन स्वास्थ्य कार्यालय पर्वतका प्रमुख प्रविण शर्माले गर्नु भएको थियो भने सहजीकरण क्षयरोग कार्यक्रम सहजकर्ता राजेश कुमार यादव ज्यूले गर्नु भएको थियो। ३ घन्टा लामो सेसनमा जिल्लाका विभिन्न स्वास्थ्य संस्था बाट ८५ वटा जुम आइडी मार्फत करिब १५० जना भन्दा बढी स्वास्थ्यकर्मीहरूको सहभागिता रहेको थियो। सहजीकरणको निम्ति राजेश कुमार यादव ज्यू प्रती आभार प्रकट गर्न चाहन्छौं।

उत्कृष्ट स्वास्थ्य संस्थालाई पुरस्कार

नया आ.व. २०८१/८२ देखि हरेक मासिक बैठकमा उत्कृष्ट स्वास्थ्य संस्थालाई पुरस्कृत गर्ने पर्वतका सम्पूर्ण सात स्थानीयले निर्णय गरेको छन। जस बमोजिम पहिलो महिनाको बैठकमा विभिन्न सुचकका आधारमा पैयु गा.पामा -पैयु गा.पा. २ स्थित त्रिबेणी स्वास्थ्य चौकी ,महाशिला गा पा मा -महाशिला १ होश्राङ्दि स्वास्थ्य चौकी, जलजला गा पा मा -जलजला १ वासखर्क स्वास्थ्य चौकी उत्कृष्ट भैई नगद र.१००० (संस्थाको हकहित र स्तरोन्नतिमा प्रयोग हुनेगरी) बाट सम्मानित हुन सफल स्वास्थ्य चौकीहरु लाई हार्दिक बधाई। अन्य चार स्थानीय तहमा भने श्रवाण महिनाको मुलायंकन पछि लागु हुनेछ जसमा स्थानीय तह र स्वास्थ्य कार्यलयको छलफल बाट १०० पूर्ण अंकका सूचकहरु तयार गरिएको छ।

बिश्च स्तनपान सप्ताह बिशेष

स्वास्थ्य कार्यलय पर्वतको अयोजनामा बिश्च स्तनपान सप्ताहको अवसरमा नारायण नमूना मा.वि पर्वतमा " स्तनपान र वृद्धि अनुगमन" विषयमा" एक स्वास्थ्यकर्मी , एक स्वास्थ्य शिक्षा हाम्रो अभियान" अन्तर्गतको विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ । कार्यक्रमको सहजीकारण स्वास्थ्य कार्यलय पर्वतका जनस्वास्थ्य अधिकृत अन्नजली पि सि, जनस्वास्थ्य अधिकृत ममता ढकाल र तथ्यांक सहायक रामचन्द्र सुबेदीले गर्नु भएको थियो भने ९० जना बिद्यार्थीको उपस्थिती रहेको थियो ।

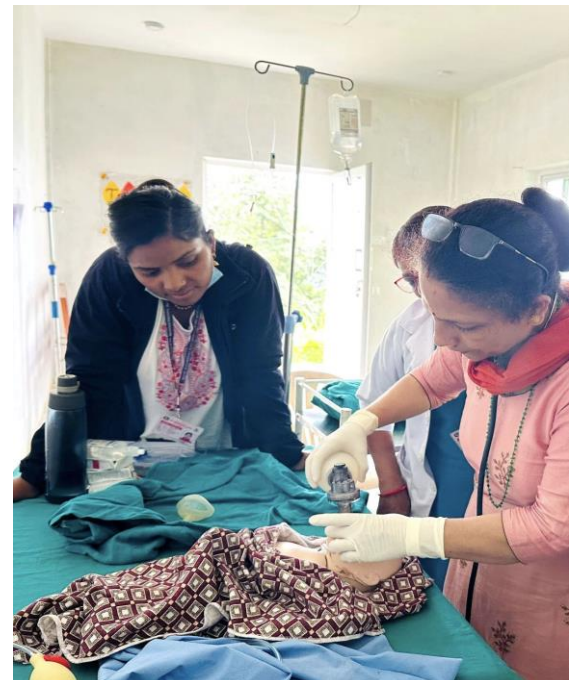

विश्व स्तनपान सप्ताह २०२४ को अवसरमा स्वास्थ्य कार्यालय पर्वत तथा फलेवास नगरपालिकाको संयुक्त आयोजनामा माटेदेवल मा.बि.मुडिकुवामा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ। उक्त कार्यक्रममा फलेवास न.पा.अन्तर्गत का २६जना स्वास्थ्यकर्मीहरूको उपस्थिति रहेको थियो भने कार्यक्रमको सहजिकरण स्वास्थ्य कार्यालय पर्वतका कार्यक्रम फोकल पर्सन तेज प्रसाद सुवेदीले गर्नुभएको थियो र सन्चालन स्वास्थ्य शाखा प्रमुख रूद्र शर्मा सापकोटाले गर्नु भएको थियो।

On-site कोचिड र न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रम

मिति २०८१-०४-१९ देखि २२: कुश्मा नगरपालिका तथा वान हार्ट वर्ल्ड वाइडको आयोजना र स्वास्थ्य कार्यालय पर्वतको सहकार्यमा ठुलीपोखरी प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा अनसाइट कोचिड र न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ। कार्यक्रमको पहिलो तीन दिन ठुलीपोखरी प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा कार्यरत ३ नर्सिङ कर्मचारीलाई अनसाइट कोचिड गरिएको थियो जसको सहजिकरण कुश्मा नगरपालिका सि.अ.न.मी दुर्गा सापकोटा र जलजला गाउँपालिकाकी सि.अ.न.मी सगुन जी.सिले गर्नु भएको थियो भने कार्यक्रमको अन्तिम दिन न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रम र विथिङ सेन्टरको QIP गरिएको थियो जसको सहजीकरण स्वास्थ्य कार्यालय पर्वतका जनस्वास्थ्य अधिकृत अन्जली पि.सि र वान हार्ट वर्ल्ड वाइडका जिल्ला संयोजक कविन्द्र रेग्मीले गर्नु भएको थियो। स्वास्थ्य संस्थाको मूल्यांकन अंक ७२% बाट वृद्धि भई ७७% पुगेको छ। मूल्यांकन पश्चात स्वास्थ्य सेवा गुणस्तर र बिथिङ सेवा सुधारका लागि स्वास्थ्य संस्था ब्यवस्थापन समितिसँग छलफल गरी कार्ययोजना पनि बनाइएको थियो।

मिति २०८१-०४-२७ गते स्वास्थ्य कार्यालय पर्वतको र कुश्मा नगरपालिकाको आयोजनामा खौलालाकुरी स्वास्थ्य चौकिमा न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । जसको सहजिकारण स्वास्थ्य कार्यालय पर्वतका जनस्वास्थ्य अधिकृत अन्जली पि सि, तथ्याङ्क सहायक रामचन्द्र सुबेदी र कुश्मा नगरपालिका शाखा प्रमुख याम प्रसाद शर्माले गर्नु भएको थियो । मूल्यांकन अंक ५१% बाट वृद्धि भएर ६२% पुगेको छ भने मूल्यांकन पश्चात सुधारका लागि कार्ययोजना पनि बनाइएको थियो ।

साथै मिति २०८१-०४-३१ गते स्वास्थ्य कार्यालय पर्वत र मोदी गाँउपालिकाको आयोजनामा बाजुड स्वास्थ्य चौकी मा न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । जसको सहजिकारण स्वास्थ्य कार्यालय पर्वतका जनस्वास्थ्य अधिकृत अन्जली पि सि, कुश्मा नगरपालिकाका सि. अ. न. मी. दुर्गा सापकोटाले गर्नु भएको थियो । बाजुड स्वास्थ्य चौकीले मूल्यांकनको अंक ८३% बाट वृद्धि भएर ९१% अंक प्राप्त गरेकोमा स्वास्थ्य चौकिा कर्मचारीहरु, वार्ड कार्यालय, व्यवस्थापनमा समिति, समुदाय सम्पूर्णलाई हार्दिक बधाई साथै शुभकामना । मूल्यांकन पश्चात संस्थालाई उत्कृष्ट बनाउन अझै पहल हुने स्वास्थ्य संस्था व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरुले प्रतिबद्धता दिँदै सुधारका लागि कार्ययोजना पनि बनाइएको थियो ।

विधुतिय स्वास्थ्य ब्यवस्थापन सुचना प्रणाली (eHMIS) को अभिमुखिकरण कार्यक्रम

स्वास्थ्य कार्यालय पर्वतको आयोजना तथा कुश्मा नगरपालिकाको समन्वय एवं ब्यवस्थापनमा मिति २०८१/०४/२५ देखि ०४/२६ सम्म स्वास्थ्यकर्मिहरुलाई विधुतिय स्वास्थ्य ब्यवस्थापन सुचना प्रणाली (eHMIS) को अभिमुखिकरण कार्यक्रम साथै कुश्मा न.पाका १३ वटा स्वास्थ्यसंस्थाहरुमाहरुमा eHMIS Software को जडान कार्य कुश्मा न.पाका नि.कार्यालय प्रमुख विष्णु तिवारीको अध्यक्षतामा कुश्मा नगरपालिकाको सभाहलमा सम्पन्न भएको छ । साथै मिति २०८१/०४/३१ देखि ०४/३२ मा स्वास्थ्य कार्यालय पर्वतको आयोजना तथा जलजला गा.पाको समन्वयमा जलजला गा.पा. अन्तर्गत १२ स्वास्थ्य संस्थामा विधुतिय स्वास्थ्य ब्यवस्थापन सुचना प्रणाली (eHMIS) को अभिमुखिकरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । जसको सहजीकरण स्वास्थ्य कार्यालय ,पर्वतका कार्यालय प्रमुख प्रविण शर्मा, स्वास्थ्य निर्देशनालय गण्डकी प्रदेश, पोखराका तथ्याङ्क अधिकृत प्रविण भण्डारी र स्वास्थ्य कार्यालय पर्वतका तथ्याङ्क फोकल पर्सन रामचन्द्र सुवेदीले गर्नुभएको थियो ।

Vaccine Preventable Disease (VPD) को अभिमुखिकरण कार्यक्रम

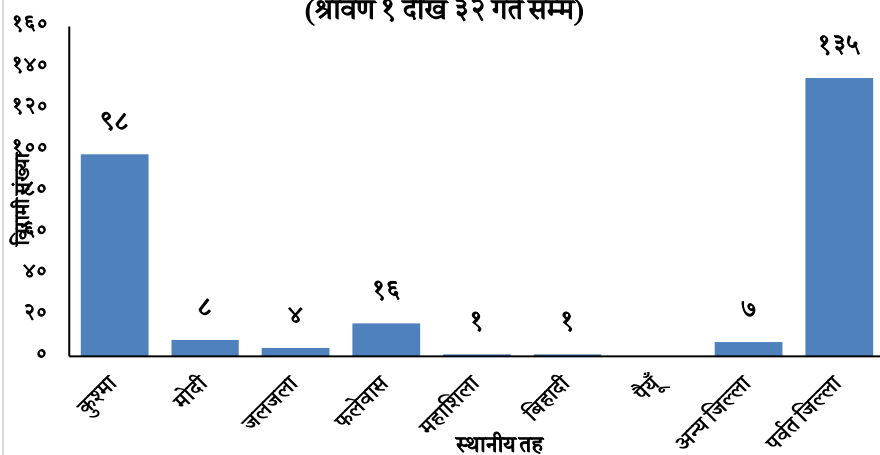
बिश्व स्वास्थ्य संगठन,नेपालको आयोजना र स्वास्थ्य कार्यालय पर्वतको समन्वयमा Vaccine Preventable Disease (VPD) को अभिमुखिकरण कार्यक्रम स्वास्थ्य कार्यालय पर्वतका प्रमूख प्रविण शर्माको अध्यक्षतामा सम्पन्न भएको छ। कार्यक्रमको सहजीकरण बिश्व स्वास्थ्य संगठनका WHO SIMO IPD officer डा. स्मृति लामाले गर्नु भएको थियो भने संचालन स्वास्थ्य कार्यालय पर्वतका नारायण प्रसाद रेग्मीले गर्नु भएको थियो जहाँ जिल्लाका सात स्थानिय तहका स्वास्थ्य शाखा प्रमूखहरु, VPD रिपोर्टिङ्ग युनिटका स्वास्थ्य इन्चार्जहरु, ल्याबका स्वास्थ्यकर्मीहरु , मेडिकल अधिकृतहरु , जनस्वास्थ्य अधिकृतहरु गरि ८२ जनाको उपस्थिति रहेको थियो ।

मिति २०८१-०४-२४: स्वास्थ्य कार्यालय पर्वत तथा कुश्मा नगरपालिकाको अयोजनामा डेंगु लगायत किटजन्य रोगहरुको रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि लामखुट्टेको वासस्थान खोजौं र नष्ट गरौं अभियान कुश्मा बजारमा सम्पन्न भएको छ। अभियानमा कुश्मा नगरपालिका अन्तर्गत विभिन्न वडाका जनप्रतिनिधि, स्वास्थ्यकर्मी तथा सुरक्षाकर्मीहरुको उपस्थिति रहेको थियो। यसका साथै जिल्लाका सम्पूर्ण स्थानीय तहमा लामखुट्टेको वासस्थान खोजौं र नष्ट गरौं अभियान संचालन भइरहेको छन। दिन प्रति दिन डेङ्गुका बिरामी अत्याधिक बढेकाले सबैले सतर्कता अपनाउन अनुरोध गर्दछौं। लामखुट्टेको टोकाईबाट बच्नु नै डेंगु रोगबाट बच्ने एकमात्र उपाय हो।

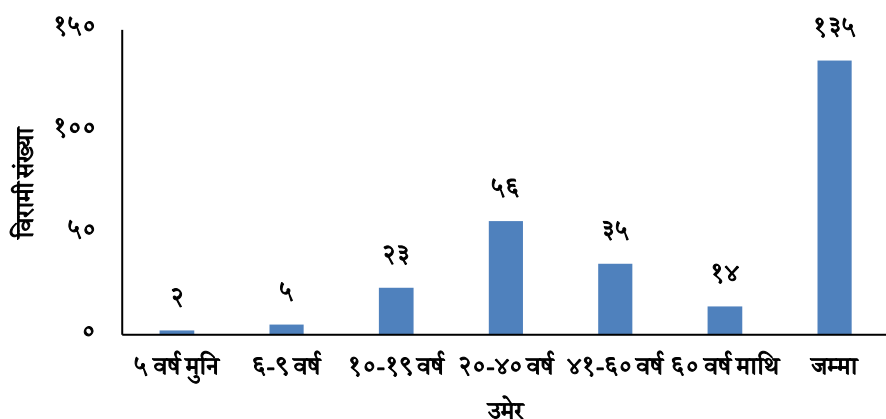
पर्वत जिल्लामा डेंगु विरामीको संख्या, २०८१/८२
(श्रावण १ देखि ३२ गते सम्म)

लिंगका आधारमा विरामी संख्या

उमेर अनुसार विरामी संख्या

दिन प्रति दिन डेङ्गुका बिरामी
अत्याधिक बढेकाले सबैले
सतर्कता अपनाउन अनुरोध गर्दछौं।
लामखुट्टेको टोकाईबाट बच्नु नै
डेंगु रोगबाट बच्ने एकमात्र उपाय
हो।

स्थानीय तह विशेष

स्थानीयबसी स्वास्थ्य संस्थालाई आवश्यक सामग्रीले सहयोग गर्दै

विहादी गाउँ पालिका वडा नं १, बाच्छा स्वास्थ्य चौकी अन्तर्गत तल्लो बाच्छा बगादीमा संचालित २४ घन्टा प्रसुती सेवा तथा स्वास्थ्य ईकाईको डिजिटल अभिलेख तथा प्रतिवेदनमा भएको समस्यालाई मिति २०८१ श्रावण १० गतेका दिन विहादी गाउँ पालिका वडा नं १ बाच्छा सिम्ले निवासी समाजसेवी श्री लेखराज सिलवाल तथा धर्मपत्नी श्री पार्वती सिलवाल लगाएत उहाँहरूको सम्पूर्ण परिवारहरूको तर्फबाट बाच्छा स्वास्थ्य ईकाईको लागि १ थान डेस्कटप कम्प्युटर सेट र १ थान प्रिन्टर उपलब्ध गराईदिनु भएकोमा उहाँहरूको समस्त परिवारलाई स्वास्थ्य कार्यालय पर्वत तर्फबाट हार्दिक धन्यवाद सहित आभार व्यक्त गर्दै उहाँहरू सबै जनाको चौतर्फी सफलताको कामना गर्दछौं ।

जलजला गाउँपालिका स्वास्थ्य शाखाको वार्षिक समिक्षा कार्यक्रम

मिति २०८१/०४/३० गते- जलजला गाउँपालिका स्वास्थ्य शाखाको आयोजनामा आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा सम्पादित स्वास्थ्य तर्फका क्रियाकलापहरूको वार्षिक समिक्षा कार्यक्रम सम्पन्न भयो । कार्यक्रमको अवसरमा स्थानीय तह अन्तर्गत का १२ वटा स्वास्थ्य संस्थालाई गाउँपालिका का.व अध्यक्ष तथा उपाध्यक्ष दिपक आचार्य ज्यूले ल्यापटप हस्तान्तरण गर्नु भएको थियो भने उक्त कार्यक्रममा पालिकाका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, स्वास्थ्य कार्यालयका प्रमुख, वडा अध्यक्षहरू, स्वास्थ्य कार्यालयका फोकल पर्सनहरू तथा गाउँपालिकामा कार्यरत ३० जना स्वास्थ्यकर्मीको उपस्थिति रहेको थियो ।

जिल्ला भरि नै डेंगु ज्वरो नियन्त्रण कार्यक्रम अन्तर्गत लामखुट्टेको बासस्थान खोज्ने र नष्ट गर्ने अभियान

एक स्वास्थ्यकर्मी, एक स्वास्थ्य शिक्षा हाम्रो अभियान" अन्तर्गतको विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम

कुश्मा नगरपालिका

१. स्तनपान सप्ताह विभिन्न कार्यक्रम गरि मनाईएको,
२. नियमित परिक्षण गर्न आउने गर्भवति महिलाहरू लाई समुहमा तथा ब्यक्ति लाई स्तनपानको महत्व आसन तथा सम्पर्कको बारेमा परामर्श प्रदान
३. आमा समुहमा स्तनपान बिषयमा अन्तरकृया छलफल बोलतल प्रयोग लाई निरूत्साहन गर्ने सम्बन्धि अन्तरक्रिया
४. विधालयहरूमा स्वास्थ्य सेसन संचालन गरि पोष्टर पम्पलेटहरू बितरण
५. तुलिपोखरी प्रा स्वा के मा मातृ तथा नवशिशु सेवा प्रदायकहरू लाई अनसाईट कोचिड कार्यक्रम समपन्न ।
६. तुलिपोखरी प्रा स्वा के मा न्युनतम सेवा मापदण्डको चौथौ फलोअप तथा आ ब ०८१/०८२ पहिलो अनुगमन एव खौला लाकुरी स्वास्थ्य चौकीमा दोस्रो फलोअप सम्पन्न
७. डेगु नियन्त्रण तथा सचेतनाका जन प्रतिनिधि, कर्मचारी सुरक्षा कर्मि म सा स्वा स्व से तथा आमा समुहको प्रतिनिधि सहित कुश्मा नगरपालिका अन्तरगत ४/५/६/७ मा खोज तथा नष्ट गर अभियान संचालन ।
८. डेगि नियन्त्रणमा लामखुट्टेको टोकाई बाट बच्ने लामखुट्टेको बास स्थान नष्ट गर्ने अभियान मा १४ वटै वडाका बिधालयहरू संग सहकार्य गरि सेसन संचालन तथा वातावरण सरसफाई को कार्यक्रमहरू संचालन
९. eHMIS सम्बन्धि १३ वटा संस्थाका २२ जना स्वास्थ्यकर्मी लागि अभिमुखिकरण समपन्न एव रजिष्ट्रेशन गर्ने कार्य सबै संस्थाको शुरूवात ।
१०. पाड तथा आ भु स्वा से के ७ मा रुबेला शर्भिलेन्स कार्य समपन्न।

फलेबास नगरपालिका

१. स्तनपान सप्ताह विभिन्न जनचेतनामूलक कार्यक्रम गरि मनाईएको ।
२. डेगु नियन्त्रण तथा सचेतनाका लागि जन प्रतिनिधि, कर्मचारी सुरक्षाकर्मी, म. सा. स्वा. स्व. से तथा आमा समुहको प्रतिनिधि सहित सबै वडामा खोज तथा नष्ट गर अभियान संचालन गरिएको । साथै विध्यालय स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम गरिएको।
३. HMIS तथ्यांक को त्रुटीको पहिचान र समस्या समाधान गरिएको ।

मोदी गाउँपालिका

१. स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई आवश्यक हुने औसधिहरूको प्याकिड, ढुवानी तथा वितरण निरन्तर रुपमा गरिएको ।
२. ५ गते स्वास्थ्य चौकी प्रमुखहरूको बैठक आयोजना गरि मासिक प्रगति प्रतिवेदनमा छलफल गरी, अनलाइन प्रणाली मार्फत सबै संस्थाहरूको प्रतिवेदनलाई DATA Entry गर्ने गरिएको ।
३. कडा रोग लागेका ४ जना बिपन्न नागरिकहरूलाई उच्च तहका अस्पतालहरूमा सिफारिस गरिएको ।
४. डेंगु लगायत किटजन्य रोगहरूको रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि लामखुट्टेको बासस्थान खोजी र नष्ट गरी अभियान संचालन ।
५. बाजुङ्ग स्वास्थ्य चौकीमा न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रमको फलो अप अनुगमन तथा मुल्यांकन कार्यक्रम सम्पन्न ।
६. नियमित अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण: गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका स्वास्थ्य चौकीहरू र सामुदायिक स्वास्थ्य इकाईहरूको नियमित रुपमा अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गर्ने गरिएको ।
७. अन्य प्रशासनिक एबम विविध कार्यक्रमहरू: कार्यालयको नियमित प्रशासनिक गतिविधिहरू, स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई बिभिन्न प्रकारका अभिलेख तथा प्रतिवेदन सम्बन्धि सामाग्रीहरू वितरण ।

जलजला गाउँपालिका

१. किशोर किशोरी मैत्री स्वास्थ्य संस्था संचालन र मुल्यांकन पालिका स्तरिय समिति गठन र स्वास्थ्यकर्मिलाई अभिमुखिकरण ।
२. स्तनपान सप्ताह विभिन्न सचेतनामूलक कार्यक्रम हरू संचालन गरि मनाईएको
३. आ.व ०८०/८१ मा सम्पादित कार्यक्रमहरू को वार्षिक समिक्षा ।
४. Dengue रोग नियन्त्रणको वारेमा विध्यालय स्वास्थ्य शिक्षा प्रदान ।
५. eHMIS का लागि १२ थान ल्यपटप खरिद तथा वितरण।
६. औषधि खरिदका लागि ई विडिड् खुल्ला गरिएको।
७. पालिका अन्तर्गतका १२ वटा स्वास्थ्य संस्थामा eHMIS software लागु तथा यस सम्बन्धि तालिम संचालन ।
८. लक्षित समुह लाई नि: शुल्क एम्बुलेन्स सेवा विस्तार ।

महाशिला गाउँपालिका

१. विभिन्न कार्यक्रमहरू गरि स्तनपान सप्ताह कार्यक्रम सन्चालन
२. Dengue रोग सम्बन्धि बिध्यालय स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम सन्चालन
३. Dengue रोगको लागि लामखुट्टे खोज र नस्ट गर कार्यक्रम सन्चालन बिध्यार्थी र स्वास्थ्यकर्मिहरू द्वारा र्याली सन्चालन
४. सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा eHMIS र eLMIS Data entry को लागि Laptop बितरण
५. प्रत्येक शुक्रबार स्वास्थ्य संस्था वरिपरिको सरसफाई तथा बृक्षारोपण कार्यक्रम सन्चालन
६. फलामखानि स्वास्थ्य चौकिमा Dengue रोगको लागि Fever cases हरूमा RDT द्वारा Dengue परिक्षण ।

बिहादी गाउँपालिका

१. विहादी गाउँपालिका स्वास्थ्य शाखा र अन्तर्गतका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट समुदाय स्तर, स्वास्थ्य संस्था, खोप तथा गाउँघर क्लिनिक, आमा समुह , विद्यालय लगायतका स्थानहरूमा स्तनपान सम्बन्धी सप्ताह व्यापी सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन
२. सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रम अन्तर्गत संस्थागत सुत्केरी श्रावण महिनामा १६ जना (बाच्छा -३, रानीपानी -५, वहकीठाटी -३ उरामपोखरा -१, शालिग्राम -४)
३. प्रत्येक शुक्रवार स्वास्थ्य संस्था परिसर सरसफाई अभियान सञ्चालन
४. विद्यालयमा स्तनपान प्रवर्द्धन र डेंगु नियन्त्रण (Search and destroy अभियान) सम्बन्धी स्वास्थ्य शिक्षा कक्षा संचालन ।
५. Dengue रोगको लागि लामखुट्टे खोज र नस्ट गर कार्यक्रम सन्चालन विद्यार्थी, व्यवस्थापन समिति, स्वास्थ्यकर्मिहरू म स्वा स्व से, हरू सक्रिय रूपमा search and destroy अभियानमा सहभागी ।
६. वहाकी र विहादी स्वास्थ्य चौकिमा Dengue रोगको लागि शंकास्पद cases हरूमा RDT द्वारा Dengue परिक्षण ।
७. अभियानमा सहभागी । ७. वहाकी र विहादी स्वास्थ्य चौकिमा Dengue रोगको लागि शंकास्पद cases हरूमा RDT द्वारा Dengue परिक्षण ।

पैयु गाउँपालिका

१. स्तनपान सप्ताह विभिन्न जनचेतनामूलक कार्यक्रम गरि मनाईएको ।
२. डेगु नियन्त्रण तथा सचेतनाका लागि विध्यालय स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम संचालन।
३. HMIS तथ्यांक को त्रुटीको पहिचान र समस्या समाधान गरिएको ।
४. संस्थाहरूको वार्षिक कार्यतालिका निर्माण।

समाचार संपन विशेष तजवीति समाज प्रदेस चौहिल अर्थ / विनयेस तृपन प्रविधि स्वास्थ्य-जीवनशैली मनोरंजन खेलकुद अन्तराष्ट्रिय मनोरंजन

पर्वतका प्रति तीन सय ८७ जना नागरिकलाई एक जना स्वास्थ्यकर्मी

० साउन ५, २०८१ ०

पर्वत : पर्वतको जनसङ्ख्या र कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूको अनुपात हेर्दा एक जना स्वास्थ्यकर्मीले तीन सय ८७ जनालाई स्वास्थ्य सेवा दिनुपर्ने देखिएको छ ।

वि.सं. २०७८ सालमा भएको जनसङ्ख्यालाई आधार मानेर स्वास्थ्यकर्मीहरूको अनुपात निकालिएको र सन्तुलनमा भने नरहेको जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय पर्वतका प्रमुख प्रवीण शर्माको बताएका छन् । जिल्लाका सात वटा स्थानीय तहहरूमा नागरिक र स्वास्थ्यकर्मीहरूको अनुपात एउटै खालको छैन ।

सबैभन्दा बढी कुश्मा नगरपालिकामा एक जना स्वास्थ्यकर्मीको भागमा पाँच सय ६० जना पर्दा सबैभन्दा कम महाशिला गाउँपालिकामा भने एक जनाको भागमा एक सय १७ जना मात्रै रहेका छन् । जिल्लाको कुल जनसङ्ख्या एक लाख ३० हजार एक सय ५१ रहेको छ भने उनीहरूका लागि तीन सय ३६ जना स्वास्थ्यकर्मीहरू छन् ।

पृष्ठ ११

पर्वतमा सुत्केरी हुने भन्दा ४६ प्रतिशत बढीले गराए गर्भपतन

साउन २०, २०८१ साउन २०

समाचार संपन विशेष तजवीति समाज प्रदेस चौहिल अर्थ / विनयेस तृपन प्रविधि स्वास्थ्य-जीवनशैली मनोरंजन खेलकुद अन्तराष्ट्रिय मनोरंजन

विद्यालय शिक्षाबाट पूर्ण स्तनपानको प्रयास गर्दै पर्वतका स्वास्थ्यकर्मी

अभियानको पहिलो कार्यक्रम नयाँपारा मा.वि. कुश्मा

० साउन ५, २०८१ ०

पर्वत : सन्तुलनमा कुश्मा बजारको नयाँपारा माध्यमिक विद्यालयको कक्षा नौ मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूले विहीबार पूर्ण स्तनपान, स्तनपानको महत्व र बालबालिकाको पुष्टि अनुदानको बारेमा स्वास्थ्यकर्मीबाट नै जाबि मौका पाए । सन पनकोयन आधारभूत कृषि पठशालाबाट जोडिएको भए पनि पर्वतको विभिन्न विद्यालयमा पढ्ने स्वास्थ्यकर्मीबाट नै पाठ्यक्रमको महत्वपूर्ण बारेमा उनीहरू छर्नछन् भए ।

अङ्ग्रेजी भित्तीको अगुवा एभरेष्टि सातसम्म शिक्षण विद्यालयमा सन्तान, २०२१ पढिरहेको छ । यही सत्रमा स्वास्थ्य कार्यलय पर्वतले स्वास्थ्यकर्मीहरूले विद्यालयमा अभिभावक रूपमा स्वास्थ्य शिक्षा कक्षा सिरफि हुनुपर्ने आवश्यकता नुक्ने गरेको छ ।

पर्वतमा उकालो लाग्दै डेंगु ग्राफ, सबैभन्दा प्रभावित कुश्मा नगरपालिका

साउन २१, २०८१ साउन २१

पर्वत : साउन महिना लागेसँगै एक-दुई जनामा डेंगुको पुष्टि भएको पर्वतमा पछिल्ला दिनमा सङ्क्रमितहरूको सङ्ख्या बढ्दै जाँदा डेंगुको ग्राफ उकालो लाग्दै गएको छ ।

हालसम्म कुल ७५ जनामा यसको पुष्टि भइसकेको र सबैभन्दा बढी कुश्मा नगरपालिका प्रभावित रहेको स्वास्थ्य कार्यलय पर्वतका प्रमुख प्रवीण शर्माको जानकारी दिए । सोमबार सङ्क्रमणको तथ्याङ्क अनुसार सबैभन्दा बढी कुश्मा नगरपालिकाका ५८ जनामा सङ्क्रमणको पुष्टि भएको छ । बाँकी रहेका १७ जनामध्येका अन्य छ वटा स्थानीय तह सहित जिल्ला बाहिरबाट आएका नागरिक हुन् । उनीहरू मोदी गाउँपालिकाका पाँच जना, अलजल गाउँपालिकाका तीन जना, फलेवास नगरपालिकाका चार जना, महाशिला गाउँपालिकाका एक जना, बिहादी गाउँपालिकाका एक जना र अन्य जिल्लाबाट आएका तीन जना रहेका छन् ।

डेंगु नियन्त्रणमा विद्यार्थीको भूमिका बलियो बनाउँदै स्वास्थ्य कार्यलय पर्वत

संजय रेग्मी

पर्वत, २१ साउन

स्वास्थ्यकर्मीको सक्रियताले मात्रै डेंगु नियन्त्रणमा प्रभावकारी काम हुन नसक्ने पछि स्वास्थ्य कार्यलय पर्वतले जिल्लाका शाल्यहरूमाफर्त नियन्त्रणको अभियान गरेको छ । सोमित सङ्ख्यामा रहेका स्वास्थ्यकर्मीहरू डेंगु नियन्त्रणको अभियानमा छिटोहने समय नहुने र उनीहरू खट्दा नागरिकले अपनत्व नदेखाउँदा शाल्यमाफर्त समुदायमा कार्यक्रम सुरु भएको हो । स्वास्थ्य कार्यलय पर्वतका प्रमुख प्रवीण शर्माका अनुसार गत आठबारदेखि जिल्लाका सात वटा स्थानीय तहहरूका

विद्यालयमा नै पुगेर स्वास्थ्यकर्मीहरूले यसबारेका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिरहेका छन् । स्वास्थ्य कार्यलयले डेंगु सङ्क्रमणको वर्तमान अवस्था, लाग्ने कारण, सङ्क्रमणका असर, लामखुटे नियन्त्रणको तरिका, लामखुटेमाफर्त ज्यामिती रूपमा फैलने

सङ्क्रमण, सामुदायिक रूपमा गर्न सकिने कामहरू, यसमा विद्यार्थीले गर्न कामहरू, सङ्क्रमित व्यक्तिहरूले अपनाउनुपर्ने स्वास्थ्य मापदण्ड, लगायतका बारेमा सामग्रीहरू तयार पारेर जिल्लाभरका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा पठाएको छ । बाँकी पृष्ठ २ मा

dhoparbat44@gmail.com

hoparbat.gandaki.gov.np

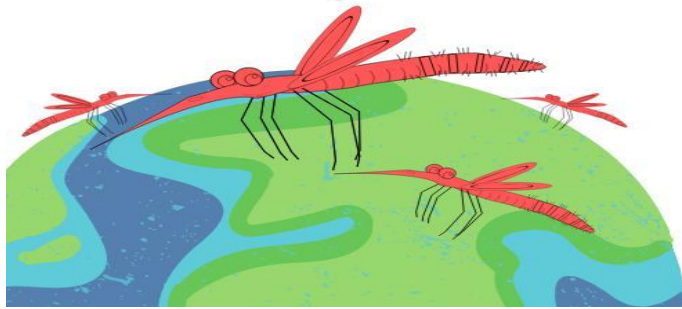
067-420119

डेङ्गी नियन्त्रण अभियान

विगत केहि हप्ता देखि पर्वत जिल्लामा डेङ्गी संक्रमण दिन प्रति दिन दोब्बर हुदै गएको हुँदा जो कसैलाई पनि यो रोग लाग्न सक्दछ। यसै सन्दर्भमा जिल्ला स्थित सबै सरकारी-गैर सरकारी निकाय, स्थानीय तहका सम्पूर्ण वडा, स्वास्थ्य संस्था, विद्यालय, ग्यारेज, वर्कसप, कवाडी संकलन केन्द्र, जनसमुदायको घर तथा पसल वरपर टोल तथा समुदायमा पानी जम्न नदिने, पानी जम्ने खाल्डाहरु पुर्ने, घर वरीपरी भएका झाडी सफा गर्ने, पानीका भाँडाहरु ढाकेर राख्ने अभियान संचालन गर्नुहुन अनुरोध छ।

अनुरोधक

स्वास्थ्य कार्यालय पर्वत

डेङ्गी ज्वरो (Dengue Fever)

परिचय
डेङ्गी ज्वरो अरु मौसमी ज्वरो जस्तै हो। डेङ्गी भाइरसबाट संक्रमित एडिज जातको लामखुट्टेको टोकाइबाट मानिसमा सर्दछ।

लामखुट्टेले टोक्ने समय
एडिज जातको लामखुट्टेले प्राय गरेर दिनमा टोक्दछ, यद्यपि घाम उदाएको २ घण्टा पछाडी र घाम अस्ताउनु भन्दा २ घण्टा अगाडी यो लामखुट्टे बढी सक्रिय हुने हुनाले सो समयमा थप सचेत हुनुपर्छ।

लामखुट्टे वृद्धि विकास हुने स्थान
एडिज लामखुट्टेले सफा जमेको थोरै पानीमा पनि फूल पाउँछ, खासगरी पानी जम्ने टिनका डब्बाहरु, प्लास्टिकका बोतल, प्लास्टिकका खोल, टायर, सिरी, अन्डाको बोक्रा, ड्रम, बाटा, बाल्टिन, फुलदानी, गमला, कुलर, पानीका ट्याङ्की आदिमा लगायत जुनसुकै पानी जम्ने भाँडा तथा स्थानहरु जस्तै छाना, कौसी, बरन्डा, ढल, नाली, कुलो, आदिमा फुल पाउँछ र यो लामखुट्टेको वृद्धि विकास हुन्छ।

लक्षणहरु
डेङ्गीको मुख्य लक्षण एक्कासी उच्च ज्वरो आउनु हो, यो ज्वरो ५-७ दिनसम्म रहन सक्छ, ज्वरोसँगै निम्न लक्षणहरु देखापर्छन् :

- बेससरी टाउको दुख्ने,
- आँखाको गेडी दुख्ने,
- हाडजोर्नी र मांसपेशीहरु र ढाड दुख्ने,
- शरीरमा विबिरा आउने,
- रिंगटा लाग्ने,
- वाकवाकि/ बान्ता हुने,

यसका साथै लगातार बान्ता हुने, बान्तामा रगत देखा पर्ने, धेरै पेट दुख्ने, स्वासप्रस्वासमा समस्या आउने, नाक वा गिजाबाट रगत बग्ने, रक्तश्राव हुने, बेहोस हुने आदि लक्षणहरु देखापर्नु डेङ्गीको जटिल अवस्थामा हो।

डेङ्गी ज्वरोको उपचार

- डेङ्गी भाइरसबाट हुने भएकोले यसको खास उपचार छैन। यो आफै निको हुन्छ।
- उच्च ज्वरो कम गर्न पारासिटामोल खाने तर ब्रुफिन, एस्पिरिन जस्ता दुखाई कम गर्ने औषधि नखाने,
- पानी तथा फोलिलो तथा पोषिलो खाने कुरा प्रशस्त मात्रामा खाने,
- पूर्ण रुपमा आराम गर्ने।

डेङ्गीको जटिल लक्षणहरु देखिएमा तत्काल नजिकैको स्वास्थ्य संस्थामा लैजानु पर्दछ, डेङ्गी रोग भएका बालबालिका, वृद्धवृद्धा, दिर्घ रोगी र गर्भवतीहरुको विशेष ध्यान दिनु पर्छ।

बच्ने उपाय
डेङ्गी ज्वरोबाट बच्न लामखुट्टेको टोकाइबाट बच्ने :

- बिहान, दिउँसो, राति जुनसुकै बेला भुल लगाएर मात्रै सुत्ने,
- पुरा बाहुला भएको पूरा शरीर ढाक्ने लुगा लगाउनु पर्छ,
- शरीरका खुल्ला भागमा लामखुट्टेको टोकाइबाट बच्ने मलम लगाउने,
- लामखुट्टे भगाउन लामखुट्टे घपाउने विधिहरु अपनाउने जस्तै : धुप बाल्ने,
- घरभित्र लामखुट्टे छिर्न नदिन घरको भ्याल ढोकामा जाली लगाउने।

लामखुट्टेको वृद्धि विकास नियन्त्रण गर्ने:

- आफ्नो घर वरिपरी, कार्यस्थल र सार्वजनिक स्थानहरुमा पानी जम्न नदिई सफा राख्ने,
- पानी जमिहालेको खण्डमा हप्तामा २ पटक जमेको पानी फाल्नुपर्छ,
- दैनिक प्रयोजनको लागि राखेको पानी लामखुट्टे प्रवेश गर्न नदिने गरी ढाकेर राख्नुपर्छ,
- कुलरमा रहेको पानी हप्तामा २ पटक सफा गर्नुपर्छ,
- गमला वा गमला राखेको प्लेटमा जमेको पानी हप्तामा २ पटक फालेर प्लेट सफा राख्ने, त्यस्तै भाँडाकुँडामा पानी जम्न नदिन घोप्ट्याएर राख्ने,
- घर वरपर रहेका पानी जम्ने खाल्डाखुल्डीलाई पुरिदिने,
- काम नलाग्ने भाँडाकुँडा, सिरी, बोतल, प्लास्टिकका सामग्री, टायर आदिको पानी जम्न नमिल्ने गरि विसर्जन गर्ने,

लामखुट्टेको टोकाइबाट बच्नु नै डेङ्गी रोगबाट बच्ने मुख्य उपाय हो।

यस सम्बन्धी थप जानकारीको लागि नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क राख्नुहोला।

नेपाल सरकार
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा, सूचना तथा संचार केन्द्र
टेकु, काठमाडौं
२०७६/०७७

